

NEDELJA

NEDELJNI PREGLED VAŽNIJH DOGAĐAJA U SVETU NAFTI I GASA

5. juli 2013

ALARM U EVROPSKIM RAFINERIJAMA

SVE MANJE URALA

(VIŠE)

[GASPROMNJEFT OTVARA ARKTIK](#)

[NAZARBAJEV SMENJUJE ZBOG KAŠAGANA](#)

[PUTIN OSTVARIO CILJ NA GASNOM SAMITU U MOSKVI](#)

[OMV-OVI POSLOVI LUKOILU](#)

[KINEZI KUPUJU U SAD](#)

[VIŠE GASA U EVROPU](#)

[TURKMENISTAN ČEKA KINEZE](#)

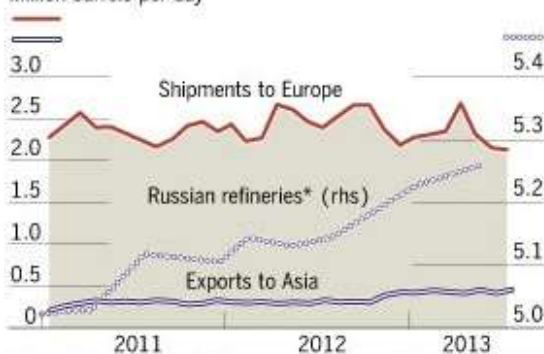
NAFTA POSLOVI

LONDON – Ruske isporuke sirove nafte u Evropu pale su u julu na najniži nivo u deset godina, primoravajući rafinerije širom kontinenta na kupovine iz skupljih rezervnih izvora, prenosi 3. jula *Financial Times*. Prema utovarnim rasporedima, Rusija će u ovom mesecu izvoziti u Evropu svega 2,1 milion barela nafte na dan, što FT dovodi u vezu sa rastom ruskog prerađivačkog sektora i politikom preusmeravanja izvoza ka Aziji. Ruske rafinerije prerađuju više od pet miliona barela sirove nafte na dan, što je za četvrtinu više nego u 2005. Evropske rafinerije, suočene sa manjkom srednje teške nafte koju su potražile u Rusiji posle blokade uvoza iranske nafte,

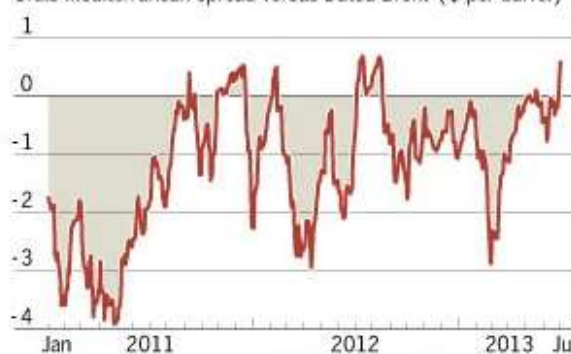
Russian crude oil destinations

Million barrels per day

Russian crude oil prices

Urals Mediterranean spread versus Dated Brent (\$ per barrel)

dotatno pogađa rast izvoza ruskih derivata, dizela pre svega. Rast cena ruskog Urala na nivo Brenta, zadao je težak udarac evropskim prerađivačima, poput grčkog Hellenic Petroleuma, španskog Repsola i portugalskog Galpa, koje su poslednjih godina investirale u dogradnju pogona za procesuiranje teške nafte, poput Urala. Prema analitičarima, posebno mogu biti pogođene rafinerije mađarskog MOL-a, poljskog PKN Orlena i finskog Neste Oil-a, koje su osetno oslonjene na rusku naftu.

MOSKVA - Gazprom njeft je saopštio da planira proizvodnju prve nafte iz svog arktičkog polja Prirazlomnaja u četvrtom kvartalu ove godine, posle odlaganja izazvanih protestima članova Greenpeace-a. Start je bio pomeren prošle godine iz razloga bezbednosti. Smešten u moru Pečora, 60 km od severne obale, Prirazlomnaja je prvo razvijeno offshore arktičko polje u Rusiji. Očekuje se da u špicu, 2019. godine daje 120.000 barela na dan. Gazpromnjeft procenjuje ukupna ulaganja u projekat na oko 6 milijardi dolara, od čega je polovina već potrošena prvenstveno na specijalnu platformu Prirazlomnaja. *upstream*

ШТА ПОКРЕЋЕ
ТАТИН АУТО?

Енергија живота

NIS
GAZPROM NEFT

MOSKVA - Irački premijer Nuri al Maliki upozorio je u sredu u Moskvi Gaspromnjeft da bi “za kompaniju bilo bolje da suspenduje radove u iračkom regionu Kurdistan dok se ne usvoji novi

zakon o nafti, na osnovu koga bi onda potpisala novi ugovor i izbegla probleme”, prenosi agencija **Interfax**. Iračka federalna i vlada autonomne oblasti Kurdistan postigle su pre par nedelja inicijalni sporazum o rešenju pitanja vezanih za prava na eksploataciju nafte i da preko mešovitih radnih grupa ugrade odgovore u novi zakon. Gaspromnjeft je u junu objavio da je ugovorio i treći projekat vezan za kurdistansko naftno polje Qalaa Daza sa rezervama od 100 miliona tona nafte i udelom od

80%, potseća agencija.

MOSKVA – Izvršni direktor LUKoila, Vagit Alekperov rekao je da proizvodnja nafte iz njihovog projekta West Qurna-2 u Iraku treba da počne u 2014, javlja Interfax. LUKoil je originalno planirao da počne proizvodnju nafte iz ovog mega polja pre kraja ove godine. Najveća

proizvodnja iz projekta planira se na 60 miliona tona godišnje, rekao je Alekperov.

ATINA – Grčka je odabrala dva konzorcijuma, predvođena Energean Oil-om i Hellenic Petroleumom, za istraživanje nafte i prirodnog gasa u dva bloka u zapadnom delu zemlje - oko grada Joanina (Energean) i u okolini grada Patras (Hellenic), saopštilo je u četvrtak ministarstvo energije u Atini. **Reuters**

[NASLOVNA](#)

ASTANA – Kazahstanski predsednik Nursultan Nazarbajev smenio je 2. jula predsednika državne naftno-gasne kompanije KazMunaiGas, Ljazata Kiinova (foto levo) i na njegovo mesto postavio dotadašnjeg ministra nafte i gasa, Sauata Minbajeva (foto desno). Na mesto smenjenog ministra Minbajeva imenovao je Uzakbaja Karabalina, koji je bio na čelu Nacionalnog instituta za naftu i gas. Odluka o smeni Kiinova dolazi neposredno pred početak komercijalne proizvodnje nafte iz mamutskog polja Kašagan, pa je analitičari dovode u vezu sa kašnjenjem ovog projekta. *Trend*

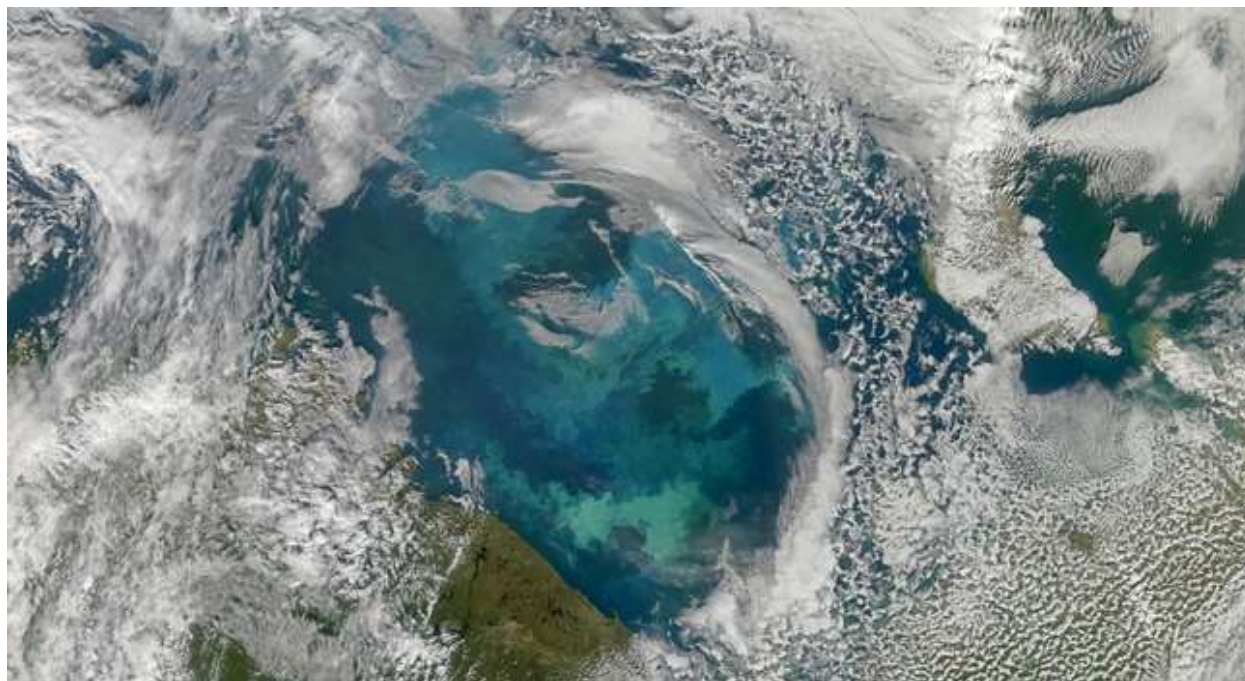
ASTANA – Kazahstanska državna kompanija KazMunayGas (KMG) kupiće za blizu pet milijardi dolara udeo od 8,4% u supergigantskom naftnom polju Kašagan (foto: projekat Kašagan) od ConocoPhillipsa, potvrdila je u utorak ta kompanija. Američki naftaš je saopštio da je obavešten od ministarstva nafte Kazahstana da će Vlada iskoristiti pravo preče kupovine za taj udeo, koji je Conoco prošle godine bio dogovorio da proda indijskom ONGC-u za oko pet milijardi dolara. U ponedeljak je (tadašnji) čelnik KMG-a Ljazat Kiinov rekao da kompanija planira da kupi taj udeo, a onda ga proda kineskoj korporaciji CNPC. Mega polje krije ispod plitkog morskog pokrivača oko 30 milijardi barela nafte in place, od kojih je 12 milijardi moguće proizvesti. Ovaj dugo odlagani projekt u prvoj fazi treba da daje 370.000 barela nafte na dan, uz moguće povećanje na 450.000 bbl/d. *upstream*

BEČ – OMV je saopštio u utorak da je dobio još šest licenci za offshore poslove u Severnom moru. „Ova priznanja (na aukciji održanoj prošle nedelje) stavljaju OMV na mesto prve ne-norveške kompanija i ukupno druge iza (norveškog) Statoila u ovoj licencnoj rundi“, saopšteno je iz austrijske kompanije. **UPI**

BEČ - OMV Refining&Marketing potpisao je sporazum o prodaji svojih poslova maziva za motore podfirmi ruskog Lukoila, saopšteno je proteklog vikenda iz austrijske kompanije. OMV-ovo odeljenje za maziva sastoji se od prodajne i distributivne organizacije u devet zemalja centralne i istočne Evrope sa 74 radnika, kao i moderne blending fabrike u Austriji. Član izvršnog odbora OMV-a, zadužen za sektor prerade i marketinga, Manfred Leitner, kazao je da je ovaj posao u skladu sa strategijom optimizacije i pojednostavljenja tog segmenta austrijske kompanije. Obe strane složile su se da ne objavljuju cenu posla, koji treba da bude realizovan do kraja 2013. **Novinite**

OSLO – Tri naftna kolosa, Shell, Total i Chevron su među kompanijama koje su otkupile seizmičke podatke za jugoistočno područje norveškog dela Barenovog mora (foto), najaljujući

prijave na tender za eksploataciju ovog područja Arktika, prenosi u ponedjeljak **upstream**. Pakete sa podacima kupili su i manji igrači – Tullow Oil, Lundin Petroleum, Det Norske Oljeselskap i Idemitsu Petroleum. Norveški parlament je nedavno odobrio eksploataciju područja od 44.000 km² na jugoistoku Barena, koji je ta zemlja nedavno razgraničila sa Rusijom i gde se gasne i naftne rezerve procenjuju na 1,9 milijardi ekvivalentnih barela, većinom u prirodnom gasu.

OSLO – Statoil i četiri partnera (OMV, Lundin Petroleum, konzorcijum Bayerngas i Wintershall i Det norske) planiraju gradnju 343 miliona dolara vredne naftovodne veze između dva offshore severnomorska polja Edvard Grieg i Ivar Aasen, saopšteno je u četvrtak iz norveške kompanije. Naftovod dužine 43 km bi od jeseni 2015. trebalo da počne transport sirove nafte do obližnjeg polja Grane, koji je već povezan

cevovodom za naftni terminal Sture, na zapadnoj obali Norveške. **Reuters**

MOSKVA - Igor Sečin, predsednik Rosnjefta, demantovao je u ponedeljak vesti da kompanija pregovara o kupovini poljske naftne prerađivačke firme PKN Orlen i ruske naftne proizvođačke kompanije Bašnjeft. „Nikada o tome nismo razgovarali, mislim na Bašnjeft“, rekao je novinarima Sečin. „A takođe nismo u razgovorima sa PKN-om, mimo postojećih ugovora o snabdevanju“, dodao je on. **Reuters**

OKLAHOMA CITY – Kineska kompanija Sinopec finalizovala je posao kupovine udela površine blizu milion akri (oko 400.000 hektara) uljnih i gasnih škriljaca u formaciji Mississippi Lime u američkoj državi Oklahoma za 1,02 milijarde dolara isplate u gotovini američkoj kompaniji

Chesapeake Energy. Posao je dogovoren u februaru, a čelnik Chesapeake-a Doug Lawler objavio je u ponedeljak da je njegova realizacija odobrena i da je sretan što je dobio u kineskoj kompaniji novog partnera u Oklahomi. Sinopec je 2011. godine ušao u američki sektor naftnih i gasnih škriljaca kupovinom poslova od američkog Devona za 2,2 milijarde dolara. **UPI**

RIM - Čelnik italijanskog Enija Paolo Scaroni rekao je u četvrtak da veruje da će cene nafte pre da

padnu, nego da poraste. On je na jednom energetsom skupu u Rimu rekao da prema projekcijama njegove kompanije cena barela od 90 dolara deluje realno. **AGI**

[NASLOVNA](#)

HJUSTON – Anglo-holandska kompanija Royal Dutch Shell pronašla je ležište nafte debljine 500 stopa u bloku De Soto Canyon u Meksičkom zalivu. Nafta je pogođena da ukupnoj dubini od preko 8.000 metara, od čega oko 2.200 metara vodenog pojasa. Shell navodi da se izvor Vicksburg A procenjuje na potencijalnih više od 100 miliona ekvivalentnih barela nafte. **UPI**

HJUSTON – Naftni kolos ExxonMobil plaća dnevno 100.000 dolara za rentiranje tankera American Phoenix, kapaciteta 330.000 barela, jer je na američkom tržištu manjak sličnih plovila izazvan eksplozivnim rastom transporta sirove nafte dobijene iz uljnih škriljaca, saznaje **Reuters**. Vlasnik broda je kompanija Koch Shipping and Supply, a trenutno na tržištu postoji manje od 40 tankera te vrste i kapaciteta

MOSKVA – Predsednik Vladimir Putin upozorio je, otvarajući u Moskvi samit forum 13 zemalja izvoznica prirodnog gasa (GECF), da će napuštanje dugoročnih ugovora na osnovu kojih Rusija izvozi svoj gas podriti globalnu energetska bezbednost. On je na skupu u Kremlju pozvao članice Foruma da jedinstveno brane sistem vezivanja cena gasa u dugoročnim ugovorima za cene naftnih proizvoda što je na kraju jednoglasno prihvaćeno da uđe u završni kominike samita,

S desna: Predsednici Bolivije, Evo Morales, Venecuele, Nicolas Maduro, Rusije Vladimir Putin, Irana Mahmud Ahmadinedžad, premijer Iraka Nuri al Maliki i drugi zvaničnici poziraju za zajedničku fotografiju samita GECF u Kremlju u Moskvi, 1. jula 2013. (Foto Reuters)

prenosi *Wall Street Journal*. U konačnom saopštenju sa samita izražena je „odlučnost (članica GECF) da nastave sa podrškom izjednačavanja cene gasa sa naftom i naftnim proizvodima kako bi se obezbedile fer cene i stabilan razvoj resursa prirodnog gasa“. GECF je takođe razmotrio temu Trećeg energetskeg paketa EU, koji je Putin okarakterisao kao paket „diskriminatornih restrikcija nametnutih poslednjih godina zemljama snabdevačima (gasom) od jednog broja zemalja potrošača“. Doduše, ministar energije vodećeg LNG izvoznika Katara, Mohamed Saleh al Sada, kontrirao je Putinu stavom da cenovna politika mora da vodi računa i o interesima potrošača, a ne samo proizvođača, javlja *Reuters*

BAKU – EU komesar za energiju Guenther Oettinger rekao je u ponedeljak da je projekat gasovoda Nabucco West „i dalje na stolu“, jer će Evropi na srednji rok biti potrebni dodatni gasovodni pravci snabdevanja, mimo TAP-a kome je prošle nedelje poveren posao transporta azerbejdžanskog gasa na tržište Evrope. U poruci koju je prenela delegacija EU u Bakuu, Oettinger kaže da je otvaranje Južnog koridora važnije od izbora između gasovoda TAP i Nabucco. *TREND*

BAKU – Azerbejdžanska naftno-gasna kompanija SOCAR saopštila je da planira da se pre kraja ove godine pridruži projektu Trans-jadranskog gasovoda, zajedno sa britanskim BP-om i francuskim Totalom, partnerima u razvoju mega gasnog polja Shah Deniz. "SOCAR, BP i Total će se pridružiti TAP-u u okviru 50-procentnog udela koji nam je ranije ponuđen", rekao je novinarima potpredsednik azerijske kompanije Elšad Naširov. "To će se desiti pre donošenja investicione odluke, pre kraja ove godine", dodao je on. **Reuters**

RIM – Gasovod TAP izabran je zato što je nadmašio konkurenski Nabucco West u sedam od osam kriterijuma ocenjivanja, kazao je zvaničnik italijanskog ministarstva za industriju. "Razlog nisu bile više cene (gasa) u Italiji i Grčkoj", naglasio je u ponedjeljak za agenciju **Reuters** Claudio De Vincenti. On je takođe istakao da će vlada u Rimu i dalje podupirati projekat Južni tok. Upitan hoće li Eni odugovlačiti s gradnjom, rekao je da nema taj utisak.

MOSKVA – Gazprom će ove godine uvećati izvoz gasa u Evropu, jer je azijsko tržište privuklo više konkurentskog LNG-a, prenosi **Reuters**. Izvršni direktor kompanije Aleksej Miler rekao je na prošlonedeljnoj godišnjoj skupštini da je Gazprom u prvih šest meseci ove godine uvećao izvoz u Evropu za 10%, pošto je taj region uvezao manje LNG-a od konkurenata. Analitičari Barclays Capitala takođe očekuju da LNG izvoz u Evropu padne za bezmalo 70% do 2015. jer se tankeri preusmeravaju ka Aziji. Gazpromov planira da ukupan izvoz u godini u Evropu i Tursku premaši 150 mlrd. m³, posle lanjskog pada od 7%, na 138 mlrd.m³. Uprkos tome, kompanija očekuje pad profita u 2013. od oko 10% zbog povećanih poreza, manjeg rasta cena kod kuće i rabata evropskim klijentima.

FRANKFURT – Gazprom će morati da isplati energetskej kompaniji RWE kompenzacije od preko 1,3 milijarde dolara, posle prošlonedeljne odluke jednog arbitražnog suda u korist tužbe nemačke firme da je oštećena cenovnim formulama iz međusobnih

dugoročnih ugovora o isporukama gasa, saznaje magazin **Der Spiegel**. Ni od jedne strane časopis nije uspeo da dobije komentar na ovu vest.

MOSKVA – Rosnjeft je objavio u utorak da je kupio preostalih 49% gasne kompanije Itera za 2,9 milijardi dolara, od njenih osnivača, jačajući strategiju da do 2020. dostigne proizvodnju od 100 milijardi kubika gasa godišnje sa oko 13 mlrd. m³ iz prošle godine i postane najveći nezavisni proizvođač prirodnog gasa u Rusiji. Tržišna vrednost kompanije je međutim pala za 1,5% posle ove informacije, jer većina analitičara ocenjuje da je Rosnjeft precenio za do pola milijarde dolara vrednost kupljenog uloga. Itera je druga Rosnjeftova velika akvizicija, posle proletošnje kupovine naftne kompanije TNK-BP za 55 milijardi dolara. *Reuters*

MOSKVA – Rosnjeft i venecuelanska nacionalna naftna kompanija PDVSA potpisali su u utorak u Moskvi ugovor o zajedničkom razvoju offshore pet gasnih blokova u Veneueli, uključujući projekat Mariscal Sucre i polja Blanquilla i Tortuga sa rezervama procenjenim na oko 10 biliona kubnih metara, porenose *Vedomosti*. Investicije obeju kompanija se procenjuju na preko 10 milijardi dolara.

AŠGABAT - Turkmenistan će lansirati proizvodnju iz Galkiniša, drugog po veličini polja prirodnog gasa u svetu, ove jeseni, kada kineski predsednik Ksi Đinping poseti ovu centralno-azijsku

državu. Galkiniš je prvobitno trebalo da počne proizvodnju 20. juna, na rođendan turkmenistanskog predsednika Kurbandulija Berdimuhamedova, ali je potom to prilagođeno poseti kineskog lidera, rečeno je *Reutersu* iz vladinog izvora u Ašgabat. Turkmenski izvoz gasa u Kinu dostigao je 2012. 20 milijardi kubika, dok je istovremeno izvoz u Rusiju smanjen za tri četvrtine u prethodnim godinama, na 10 mlrd. m³. Britanski oditor Gaffney, Cline & Associates procenio je rezerve pomenutog polja na 13,1 do 21,2 biliona kubnih metara. Turkmenistan za ovu godinu planira proizvodnju od oko 77 mlrd. m³ gasa i izvoz od oko 44 mlrd.m³.

REGION JIE

SARAJEVO - Vlada Federacije Bosne i Hercegovine u ponedjeljak je donela odluku o pokretanju inicijative za donošenje konačnog rešenja za realizaciju projekta regionalnog povezivanja magistralnog gasovoda koji prolazi kroz BiH s onim u Hrvatskoj i to kod Slavenskog Broda. Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD) ranije je najavila spremnost za finansijsku podršku tog projekta. Povezivanjem magistralnog gasovoda pravcem Sarajevo-Zenica-Slavonski Brod osiguralo bi se diverzifikovanje izvora snabdevanja prirodnim gasom s obzirom da BiH trenutano taj energent dobija samo iz Rusije. U saopštenju sa sednice vlade stoji da bi se ovim ujedno stvorilo i jače integrisalo regionalno tržište, čime bi se ispunile obaveze iz ugovora o osnivanju Energetske zajednice zemalja jugoistočne Evrope i direktive EU za gas. croenergy.eu

RIJEKA – Hrvatski Janaf predložio je glavnoj skupštini akcionara da, od ukupno 94,84 miliona kuna (12,65 mil.€) dobiti iz prošle godine, više od tri četvrtine iskoristi za dokapitalizaciju naftovodne kompanije, a 22% isplati deoničarima kao dividende. Ako Skupština ovo izglasa 30. avgusta, vlasnici kompanije dobiće 20,36 kuna dividende po deonici - HZMO ukupno 7,6 mil. kn, Handa 5,4 mil., Ina 2,4 mil., a država direktno 2,2 mil. kuna. [Večnji list](#)